Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. St. Peter pap. 24

Busche, Hermann

[S.l.], [2. Hälfte des 15. Jh./Anfang des 16. Jh.]

Petrus Luder: Lobrede auf Pfalzgraf Friedrich den Siegreichen von der Pfalz

urn:nbn:de:bsz:31-16599

Visual Library

Divo friderico duci bavarie comiti palatino
rheni et imperij romani electori gloriosissimo
petrus luder s. p. d.

Alexander ille magnus dive friderice gloriosissime
qui ab incepto nusquam deserere potuerat fortunam
suis sibi conatibus adeo propiciam esset ut ei cuncta
generatione quousque agenda narrarentur iucunda
redderet cum plus viribus virtute sua terrarum
subegisset rerum gestarum et nominis sui perpetuam
cupiens habere memoriam quamquam ab apelle pin-
gi a pirgotele sculpi et a lysippo exe duci vo-
luerit ut clariorum artificum arte et magisterio ipse
posterorum clarior haberetur habens in hac cultura
et temporis vetustate corruptibilia calistenem ipse
operum semper secum duxit ut res suas tum
gestas tum gerendas sapientum posteritati
memorie commendaret Sciebat enim etiam nichil
aliud esse quam illustre quanda ad perpetuam
magnorum virorum in suos et in patrias et in omne
genus fama memoriam Est enim quod solida res
expressa non ad umbrata eminens laus bonorum
omni incorrupta vox bene iudicantium de excellenti
virtute possem hoc loco plures viros et quidem cla-
rissimos adesse sententiis enumerare Afferam tamen
superiore qui fama omnis poete in monumentis
carmine generis collocari voluit quod ingenio eius ope-
ra sua illustrata indicaret marium quoque ducem ro-
manorum maximum qui potius eius ingenio putabat
ea que gesserat posse celebrari eiusmodi diligerat
pompeium ette magnum qui virtute fortunam adequavit
quod theophanem scriptorem rerum suarum civitate
in contione militum donaverat ut et aliosque in laude

In gataret Caius Julius cesare octauianus augustus
populus denique romanus rerum suarum externa
videmus tua memoria maximis suos scriptores
donauisse premiis et remunerasse quidem Ait namque
cicero omnium eloquentissimus trahimur omnes studio laudis
et optimus quisque maxime gloria [illegible] ducitur ipsi illi
phylosophi etiam illis libellis quos de contempnenda
gloria scribunt nomen suum inscribunt et in eo ipso quo pre
dicationem nobilitatemque despiciunt predicari de se et
nominari volunt Ad hec in rei testimonium ut ad priora
me geram solus alexandri magni voce greci fu
que cum in sigeo ad achillis tumulum constitisset O for
tunate inquit adolescens [illegible] qui tue virtutis pre
conem homerum meruerit itaque princeps gloriosissime
cum virtute tua singulari atque prestantia vtrosque pri
scos non modo equasse verum etiam superasse videaris
Volui ego et si minimus omnium ex primariis studiosorum
meorum in ingeniolo quo ad omnem atque facultas passa
est oratiunculam hanc inuicti virtuti tuae dedicare
Accipe igitur parua non peritura non etiam atque vetustate
temporis defiuntur sed monumentis literarum adeo
roborata ut quo ad aspicitur non tangetur laus tua atque
gloria Amicorum virtuti tuae amplissima predicabuntur
et maxima que et si permagnum rerum tuarum exstat su
et per minima si in omni dederis vide in
maiora motendo maxima quoque in virtutibus tuis gratia
attemptare non permissum Vale feliciter legendo
et me ubi commisi habe atque commendatum Hey
delberge vii idus marcias millesimo qua
dringentesimo quinquagesimo octauo anno

Finis epistole d: g

Grandem quippe materia et quedam amplissima V. r. cu hodierno die frisiramis me meis sumpsisse humeris intelligam optare a summo optimo qz Ioue hanc dicendi copia hoc loco michi esse grassatum hanc dicendi copia hoc loco multis esse grassa ipso conatu et ultra vires ausa magnitudine rei non succumbere Cum enim superius illud seculu prestantissimos quosqz viros et posteritati admirandos greciae et eorum egregia quidem facinora longe amplissime et scriptorum facundia exornasse adeo ingenia ut qz scriptoru facundia quantum eorum virtus qui ea gesserunt tanta beare quantum ea extollere potuerunt doctissimorum hominum ingenia Vereor admodum sicuto toto tremens corpore perhorreo cu dicus FRIDERICUS preclarus germanie et gloriosissimo cum virtutum atqz prestantia priscos illos quos summo opere admiramur sic suo equasse vero vel superasse videatur ac laudes eius in medium afferre atten tauero ne tenui ac ieiuna oracione mea atqz sermone atqz ornatus inopia illis videar derogasse Sed qz atqz ornatus inopia illis videar derogasse Sed quam principis mei sic suo in me erat benivolentia Verum etiam officiorum liberali munificentia qz grandis et quod pluris estimandum est publice potestatis lectioni in hoc suo gymnasio dignum me esse pensuit malui imbecillitatem ingenij in hoc suscepto munere qua ani mi ut accusari videtis tempore alia ipsa breui solus eius et venient de illa prorsus imperia gerentia vultu scriptorum turbinorum memores ut videamus et potissimum tamen scriptorum tantorum memores ut ... studio aut quibus possunt laudi moueri tunc marmoris studio aut quibus possunt una corporis viribus suis aliquando dominus applausura his ego potissimum fretus quoniam sic sua possunt omnes me ingratitudinis nimio quod forma pietatis desistere dicar atque facere possim hoc languido ac tenui dicendi meo genere enitemur ut in hoc principe ornando si quid huius dignum tanto tamqz clarissimo viro sic esse certa pulchro non voluntas nobis sed facultas potius defuisse videatur Attamen vero labentes ingenij vires et titubantem ad dicendum animum illud potissimum

Exigit atque confirmat generalis multi[tudo] ea oblata est In qua
neminem ut mediocriter studio orationis decusse posset
dicendum enim est de singulari virtute atque prestantia
divi Friderici ducis Bavarie comitis palatini Rheni
electoris imperii Romani inque ut natura parente
omnia et dei ... contulisse studia memorie contubitat
adeo quod difficilis sit electu qua initium orationis sumere
mihi Morem in oratione habendo habitas dicendi
Ita servabam ut a generis initium sumendo virtu
tes corporis prestantiam resque gestas suo narrando ordine
expectationi vestris satis qua decuit facere conabor
Est locus Germanie in finibus montium haud procul
a Reno fluviorum rege distans cui geminum virens
In altum verticis scopuli verticibus collibusque apricis
Bachi fertilitas colle efficitur amenissimam cum vita
rei decoris arva irrigando fertiliora atque amena
reddit ~~...~~ Hic urbs antiqua potens armis atque
ubere glebe celebrata hospitibus ac finitimis incolis collo
cata est qua galli a baccis vocabuli nominatissimi Heydelb
ergam nominarunt quam ceteris urbibus academiisque iacentibus
rum non credo equari posset In hoc uno in orbe ter
ras ~~facultates~~ facile superare videtur quod un firmum
optimarum artium domicilium omni sua prestantissimum
eduxerit viros tot enim hic urbis seu legum divine ars
artis pontificie ypocratice seu artium liberalium pre
clara invenimus lumina Ut non modo ipsa urbe sed
tota pene germania effulsisse videantur atque il
luminasse. Quod vero de humanitate liberali atque vir
tute civium singulari sit tanta sit clara ut maius quid
vix laudis et glorie ... adscribere possum Duas vero
collis florentis preeruptus in monte latere urbi desuper
eminet Ingens ... duas arces tanto ingenio lapidum
constructe sunt edium ornatu habitatorumque ...

Spectaculo. Ingenium mirorum [illegible] munitionem ac
propugnaculorum et natura loci hostibus arto (?) tutio
ri esse possunt. Quis enim intra edificiorum magni
tudinem ut arces alterius enumerare queat in aula
vnam que regat [illegible] tante pulchritudinis columnarum
sustentatione parietum exornatione laquearium sus
pensione [illegible] constructa sit ut non uno regi quoque ma
ximo tempore sed et delectari possit quorumque
[illegible] meritis aspectum [illegible] ea tempestate parant am
issime atque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
palatinorumque alio continua [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] arte [illegible] in hanc [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] haud dubitaveram quo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tam alio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] observo
[illegible] [illegible] [illegible] adhibere [illegible] [illegible] olim
que fata laborum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut maiorum pe
[illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] afflixi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ac [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] singulari [illegible]
qui pietati sua ac religione [illegible]
[illegible] deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] victoria
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] digna [illegible]
Federico nostro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Federicus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] aut [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] gloriosissimus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in orbe [illegible] clarius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] reges enim gallorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] atque [illegible]
[illegible] [illegible] omnes [illegible] nobiliores [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad nobilitatem [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
agnoscantur

Ex hac germine regali clarissimos bavarie et reges et
duces origines traxisse ueterum recolendo historias est
cernere nisi iam animi et more esse arbitraretur aut
uos auditoresque rem cognita recitando longissima rerum
serie fastidio graviare ne tamen hanc quoque penitus om
nino intacta regis silentio preterisse dicar libet paul(um)
ut ponere eius familie paucum genealogia et inter
clarissimos reges imperatores ac duces perstringere.
Mille iam fere anni sunt cum iustinianus rom
anorum imperium apud constantinopolim et morum theo
doberto francorum rege clotarioque gallorum gente re
gerit et alboin pannonia a parte audoin subacta
duos et quadraginta annos tenuisset atque narsete
prefecto romanorum cum mirabili ad exercitus et
longobardorum et saxonum tota pene italia vastando
cepisset tribusque annis ac paulo plus ea arci dom
inio sub iugo tenuisset uita functusque clephoni regnum
longobardorum reliquisset quo mortuo cum longoba
rdi per duces suos annis decem bella gessissent
plurima autharii clephonis filium in regem
sibi elegerunt qui theodelindam garibaldi regis
bavarorum filiam delegit uxorem que et ex regiis
natalibus clara erat et ceteris preponenda singu
lari regali claritate excepit ... utrisque et tanto
tum regali claritate expetenda ....
regi summopere ...

Huius theodolinde tanta fuit pietas post obitum autharii
regis apud longobardos et bonitatis et auctoritatis
ut permissi sua longobardi ei pollicerentur quem
sibi ipsa in virum deligeret eis fore regem
... que cum agilulfum sibi virum
et quidem optatissimum ... regem efficeret ad fidem christi ... longobardis ...
cultor idolorum fuerat eundem rex duxit. Attamen

a prefecto urbis lacessiti [illegible] [illegible]
dominio ab [illegible] ingens grecorum romanorumque bellum
conflavit quo Gregorius doctor et pontifex summus adeo
perterritus est ut ab expositione Ezechielis destite-
rit numquam quieverit quousque precibus Theodelin-
de apud Agilulfum pacem fidei et post regem impe-
travit. hec est illa Theodelinda ex stirpe regum
Bavarie genita cuius hortatu cum fidem Christi tamen
acciperet [illegible] Gregorius dictavit perpetuam
epistolam ei gratias referendo conscripsit et dialogum
ob insignia caritatis [illegible] et ei intitulavit
Obmitto hoc loco plures eorum facinora egregia
eximios quam Guntramnum ex Bavarorum regibus cum
ob mirabile miraculum tum ob famam [illegible] nec
tacere silentio preterire non possum. Is cum rex
omni mansuetudine pacificus in silvas venandi
studio accessisset factaque indagatione (ut fit)
comitibus hac illac discurrentibus tandem ab ipsis fessus
[illegible] cum uno ex comitibus
secus rivulum a iugo [illegible] collocando caput in gremio comitis
corpus [illegible] somno oppressus ex ore regis
declinavit [illegible] flumine [illegible] reversusque et in antrum
abdito argenti auri argenti thesaurum
vidisse [illegible] somno (narrando)
[illegible] comiti visionem retu-
lit [illegible] cum comes quod domini caput in gremio fove-
bat mira se vigilando vidisse ymmo miratur diu
reptile quoddam dormientis ex ore regis progressum
intra [illegible] rivulum transire haud potuisse
ensem se [illegible] super imposuisse
et reptili pontem effecisse quod cum [illegible]
montem ingressum [illegible] se diu [illegible]
tamen [illegible] et [illegible] fodiendo [illegible]
[illegible] quo ingressum fuerat [illegible]
quibus et se fateri se relatum esse loco et instabili

thesauro de petro cum pauperibus xpi et eccl
esiis erogavit. O predictis laude dignissima q
xpi fidelis oi putari ... non modo pa
trimonio largissimo verum etiam omnis fortune
bonis semper augendo fuisti. Sed quid
ego veterum monimenta tanto opere commemoro
que aut vetustate aut negligentia scriptorum
obscura sunt ac pene abolita ad recenti
ora me convertam. Postea quam romanum
imperium anno dominice incarnationis d
ccc et agente in karolum magnum pipini filium
cum eius acclamatione romanis traductum esset cumque
ille tot et tanta preclara gessisset facinora
leges namque plures heredes et regni et im
perii ludovicum cognomento pium reliquit cui
succedentes ... karolomannus genuit arnolfum
qui gradu et ludovicum tunc sexto gradu ...
omnes imperium suscepit ... [illegible] gra
dus filius ... gradu reliquit ... regno
dus ... heredes ... karolum
qui ... [illegible] ...
erat ... alia ... [illegible]
dolfus dux saxonie qui genuit ottonem ...
otto filius habuit henricum ... et filia
bata ... que et ... francorum ...
nobili babenberck ... dedit cumque ...
... non defecisset cum primates
regati henricum ... eligentes corona
regni ... decorarentur qui ex mathilda sancte
... femina othonem magnum genuit
et henricum bavarie ducem otto vero magnus
ottonem rufum qui et sanguinarius et ipse ottone

tertium qui et mirabilia mundi dicebant
procreavit henricus vero ille magni ottonis
frater et dux bavarie henricum ducem qui et hezel
dicebant genuit et is henricum babenbergensem
ottoni tertio adolescenti in hereditate romani
mortuo et aquisgrani sepulto anno ab urbe
condita M d cc lxii° humanationis vero christi
M II° henricus babenbergensis primus dux
bavarie deinde omnium rerum miseratione quam
divina acclamationemque in regni fastigium
annis XII vel XI regnavit romanorum imp
erator slavasque una cum bohemia subiu
gando pannonia que nunc ungaria vocatur
per sororem suam giselam fidei christi suscipere
fecit tota etiam apulia a grecis oppressa
beneventum capua salernum tarentum
he civitates romano imperio ablatas iterum
bellica restituit una cum coniuge in fide christi devote
vixit fuit una omnia bona sua pauperibus lar
giendo episcopatum babenbergensem maximis
patrimoniis prediis dotando fundavit ad eam
rio monasterio plurima rerum divinarum quas se
culorum habuisset ostenderat hic vero in secu
rabile fatum amplissimo lodovici duci bava
rie et palatini rheni cuius nunc corpus in sar
urbe in fano sancti augustini quiescit eadem
tempore in regno rebus qui post rudolphum comitem
geminum palatinum rheni et lodovicum romano
rum regem procreavit lodovicus vero romanorum
rex duce austrie emulo regni bello cepit et

preclarum electorum Romani imperii. huius sedis
palatino Rheni in Roma adiecit Rudolphus comes
Rudolphum [illegible] imperatorem seniorem et ad
Adolphum ex Mechthilda de Nassau generavit
Et quia Rudolphus progenies sui liberis
deesse imperatoris senioris successores quamque inter
et bello et pace rebus gestis clarissimus se prebuit
vixit hoc in suo clarere effectus quod hoc sa-
crum in hanc urbem Heydelbergam fundando
clarissimorum doctrina virorum non parvo orna-
mento confirmavit cuius quidem gymnasii laudes atque
preconia si omnino in alium preferendum dulci sonum
eius generio non contempserit quamvis eius fecerit
nunc mea quod ingenii [illegible] amplificare nunquam
cessabo. Hic etiam Rupertus hic magna litera-
rum ordinis fundavit in nova civitate domi-
nicidoctus cum loro amenissimo aliquo
do templum magnificum cum dotibus fundando
tam sibi sepulturam constituit et qui sibi hec
edibus decessit Adolphus tertius huius loco
successoris imperatoris iunioris qui et post nomine
Adolphus dictus in hanc lucem deducitur
quo et Boemiam regis sui filia imperatorem Ro-
manorum regem progenuit qui templum in hac
urbe ruine proximum sanctis et donis opulentum
construendo in sepulturam sibi delegit. Idem
imperator Romanorum rex et sui imperatoris fecit
virum locum Stephanum Ottonem filios quod prestat

Ludovicum vero et hanc barbaram avunculum habuit pre-
stantissimum, cuius filius uxorem preclarissime no-
minis [illegible] testimonio [illegible] sed [illegible] esse posi-
tam eloquentiam [illegible] enim felicitatem [illegible] cla-
rissimus opulentia divitiarum [illegible] possessionibus pa-
trum inviolabili fide subditorum ut summa
benevolentia efferri fecissent. Quid enim dicam
iustitiam religionem liberalitatem pietatem fidei
atque constantiam moderatione et prudentia lo-
quar quibus adeo clarus effulsit ut unicam illius
seculi lumen quo ad usque pervenit [illegible] dixerim
esse hoc loco qua religione que pietatem Christi
immaculata [illegible] et mira [illegible] bona [illegible] studio
[illegible] longe [illegible] que iustitiam [illegible]
[illegible] clarissi [illegible]
[illegible] iam longo [illegible] affe-
[illegible] quanta imperatoria [illegible] ad [illegible]
[illegible] Ludovicus ille barbatus cum
[illegible] sue uxoris clarissime [illegible]
[illegible] Mechtilda
Sabaudie ducissa [illegible]
[illegible] Germanie edidit prestantissima qui vero
ut [illegible] insinuat [illegible]
[illegible] habuit ut avunculus [illegible] haud dubia
[illegible] indicat. Manifestum [illegible]
iam factus [illegible] studiis ac disciplinis [illegible]
[illegible] industria [illegible]
[illegible] ad maiorem [illegible]
[illegible] studia rei militaris corporis [illegible] neglexit [illegible]
tanta enim erat [illegible] ingenii et robur corporis ut nulla sublimitate

rerum superaret nulla daretur conditi ulla
denique magnitudinem obtinui pominis in rebus quam
comprehendisse adeo ut tamen si eius celsitudo in pre-
claris facinoribus facilitas sic magnifice etiam
rebus involute et tropica rerum sublimitate ani-
mus adeo excellit ut nescias ad quem primum
ingenii usum ipsum aut natura parentisque
meruit aut vitae ipsum excreverit in rebus
singulis non versatur sed generis tam ingenii
sed etiam viderimus adolescens jam ~~etiam~~
etiam cum exceptis excellit quis figurarum
corporis viribus saltu cuique pedum saltu lapidis
aut hasta studiisque certis sua simul vincula eo
praestantior fuit aut quis in eo gressu victor
abiuit statura vel et facie et vultu resplendet in eo
maiestas ut illud virgilianum de Enea dicere
merito dici posset
Restitit Eneas claraque in luce refulsit
Os humerosque deo similis namque ipsa decoram
cesariem nato genetrix lumenque iuventae
purpureum et letos oculis afflarat honores
Quorumcumque cum oculos et corporis et mentis in eum
dirigo nescio quidem animi mei venit in gl-
oriam eius cum magni mentem simul complector undique
ut fortis bonis omnibus se atque hostibus malis
terrorem atque ... exhibere iudicium
ad quid ego hec aut adolescentis studia
aut tota natura eius ... cum mille sint genera
commemoro cum eius res gestae tanteque extiterint
praeclarissime ut nulla memoria si ... minimi
atque praestantia cum ... excellat ...
beatum Frater illi maior natu Ludowicus
qui cum singulari humanitate tum omni virtutum laude pre-
stantissimus fuerat cui principatus palatini Rheni et electio
Romani imperii iure devenerat patrio et ex Margarita coniuge filia

quidem et genere [illegible] nobilissima de stirpe ducum sabau
die germa philippum ducem [illegible] heredem paternj regni
procreauit quem ipse fato soluendo in cunis adhuc
uer dum [illegible] sub tenera reliquit Infantem Sarna vero
quod rei [illegible] non modo ciuitates oppida castra
villas atque [illegible] uerum etiam duces prelatos illustres
comites barones magnificos nobiles demumque
egregios [illegible] feudi [illegible] properare
obnoxios adeo perterruit [illegible] ut omnes [illegible]
[illegible] acclamantes [illegible] [illegible] pro
[illegible] undique confluentibus consiliis cum intra [illegible]
in reuoluendo [illegible] graui demum ac matura
deliberatione facta Iam nato duci philippo sume
rei [illegible] et [illegible] conseruare nolentes fede
[illegible] cum principes [illegible] atque electores [illegible]
sublimauerunt et una ei [illegible] in filium et regni
[illegible] commiserunt omnia [illegible]
[illegible] in [illegible] mortalis dei [illegible] fede
[illegible] clarissimo uiro modo [illegible] aliis
dispone [illegible] infantem Iam tanto ore
[illegible] pa
bant [illegible]
[illegible] Nam vero solennissima gaude
terna [illegible] non [illegible]
[illegible] magnatum [illegible]
filio suo regnum non solum defendendo [illegible]
[illegible] ei [illegible]
[illegible] ut [illegible] quod [illegible] possi
me [illegible]
Neque enim parentis [illegible] amor
omnis in ascanio cari stat cura parentis
[illegible] pietas [illegible] atque clementia
Mira. 6 [illegible]
deus naturaeque fabricator mundi [illegible] per

pro procreatione sobolis conservare voluit marem
et feminam alterum alteri conciliavit solum copulan
do concubitum voluptatem summopere appetendam
et eos se natos cum dulcedine quadam parentum
ad suum affectum ut eos alere educare et illis
bene esse desiderent quoniam in membris libero
rum et sanguinis et imaginis quedam immorta
litatis spem nec se omnino mori filios relin
quendo superstites arbitrentur sed tanta et con
latione coniugis et spe liberorum sui corporis
percepturi sunt se sua sponte abdicata voluntate
omnem amorem parentum affectum demisse pa
rentum in fetus [illegible] sui filios et ut diligendum
sum operari posset licet ex parentis affectu ma
fecit et in rebus usque perfundam quem in a
natura in patribus sed ab ipsa [illegible] sub
iure formata procedit Si in omnes illi
recentem que per suum amicissimum hominis
et pretium filium afferamus magnum rehabendo eum
flagitant recte tuendo exposuerit toto ordo
petitum singulari celebrantur quos dubitat fide
nec natum non esse esse illorum circa longe
superiorem circa eos quos se genuit quoque
se genitus fuit parentem producendo liberantur hic
toto non sunt sed fetus finem eodem pretium
gressu conservando ab aeternis gestum undique
circa prosperitatem vitam bellica ita liberantur
ut nunc quoque animos sic dimittunt an pro
tam magis [illegible] an aeternis ad alterum
alteri non cedat maiore debet existimari Et quia

Verg nro in exaratione laboris per cumula
regnorum ac principum invidia principio vero
que opprimere satagebat maiestatem obedientiss
ima ut viveret summo imperatori necessarias
& gerendis bellis & omnia sque belli sociaz sui
gubernacula) venerunt clarissimaz auctoritate consi
lia fortuna sibi ... ordendo con
probaret etiamque mens prava potentissimi
comitis de Lugelstein ... domus
& quod ingenium immemor & multi veniam
& fortuna prona & putans dotem referre super
Sublimanos ... propriis una ... ad
necessaria accenderet a longo tempore ...
tenuerat sunt vectigalia & rem regni principibus
auferre solitus potentissimi ducis burgundorum
amicitia sed spectatos altero bello ei inferre im
mobant ac principis nostri gloriosissimi ...
atque & prophana rebellione eius experientia ... do
suppliciis ... quoque ... per
exercere castigare ... exercitu cum
sed imperatorem ... vallo ...
bellorum machinis castrum munitissimum altissimo
loco ... obsidendo paucos intra dies ...
pugnavit totaque regione ... eius ...
sed ... ipsaque comitis de Lugelstain &
fugatum aliam ... ut ... suorum
personas ... & sub alio ... habitatione
... bello tanta virtuti
sed ... hoc ... ut facile osten
derei militaris tantaque ... ut facile ostē
deret ... militaria sed dextre ...

Parauit quoque Rex eius ludouicus dux bauarie aduersus
quendam clarissimum auctorem belli principem ma-
tu dementia contra fratrem et regis nisus (5)
longhelissime [illegible] ausa ad principem sermones
ad illum assurgere [illegible] [illegible]
ad bellum et quos [illegible] conuocauit Quare
[illegible] [illegible] educto loca intra foro
et igne vastando oppidum tandem [illegible]
opulentissimum ipsa natura loci [illegible] muro turribus
[illegible] presidiis quoque [illegible] et popul
[illegible] munitissimum obsedit et in eo [illegible]
bello quouis [illegible] in campo [illegible]
[illegible] pugnatum [illegible] non solum [illegible]
[illegible] [illegible] pugnando
[illegible] hostes impetum adeo ferire ut etiam timi
dis et ignauis a presenti exemplo [illegible]
[illegible] contra hostes [illegible] Nam
[illegible] [illegible] assurgat quam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illa obuios prebendo [illegible]
[illegible] Quod intra oppidum expugnando
iere nunquam omnibus [illegible] presidiis cepit et qui [illegible]
se [illegible] nolebat eos colla iugo submitti
coegit et [illegible] [illegible] dedere[illegible]
nisi [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] parem
[illegible] humilibus [illegible] [illegible] [illegible] et urbem
plebi [illegible] [illegible] [illegible] condonasset Hec
itaque felicitate [illegible] et non [illegible] sibi [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immortalem

Fama enim virtutum suarum ac rerum
gestarum nuntia non solum Germaniam sed
et exteras quoque oras pervolando replevit adeo
[illegible] tempore una declamantes vere summo cum cum
precio dignum judicavit non solum cum esset vivus
cui nulla tanta sit ac tam difficilis quam illi
non et consilio regere et peragere viri et valitu-
dine possit. Hec quoque fama celeri suo gressu
ora Friderici nostri magna faciens magnum illum
sacerdotem Maguntinum advolando adeo per-
terruit ut bellum iam diu conflatum et longa preceptum
tumultum deponendo et pacem et federa pacis ~~adeo~~
petenda [illegible] ipse cum hoc requirens periculo marchionado
predictis regnis marchionatu et terris resultantem
cauda quoniam cum quoque collatis signis et exercitu [illegible]
[illegible] marcel [illegible] acerrime pugnando hostes
agressus et non nisi summo cum exemplo summaque
felicitate sanguineo gaudens campo victor
remansit. Illustris quoque comes de Wirtenberg dux
opum et censuum suorum fundi [illegible] bellorum [illegible] asse-
rima cum preces suo predomino publica et militari
[illegible] more parata habens et gratiam [illegible] cum
bella [illegible] parare solo nomine et fama re-
rum gestarum industria perterritus adunatus est
et componenda pace utroque ad eum prudentissimo
usus consilio ligatur. Illud vero statuerit dux
marchio [illegible] [illegible] et huiusmodi
esse [illegible] [illegible] ductorem leonem quam
leonum cervo ductore. Sed quia hec tot tantaque

preclara facinora namque sola veterum bellica fieri
fieri potuisset ~~[illegible]~~ omnes quoque et ministras ha[illegible]
civiles contentiones habuisset. Hoc namque loco quanta in
eo sit innocentia quanta in rebus omnibus temperantia
quanta fides quanta facilitas quantum ingenium
quanta denique humanitas ordo ipse commemorandi
exposceret sed dicendi mos ad hodiernum [illegible]
hac vestra audiendi benignitate amplius non
abutar et quia apud omnes fama gloria inclite
virtutes res quoque gesti ita pervulgata sunt ut
non magis ad tuam omnino cognitionem quam ad suorum
familiarem aures pervenerint [illegible] et modestia
merita sua nulla oblivio vetustas nulla umquam
denique unquam obliterabit memoria sed quod
respiam non negabit omnes populi [illegible] narro
de eo loquentes ipso [illegible] aliquis demissa
hunc [illegible] meum commemorabat. Ego namque
eum et quod solum non [illegible] [illegible] [illegible]
sunt gloriam sed et antiquam memoriam quo
superasset generoso hunc illum esse [illegible]
de quo Sybilla [illegible] vaticinata est [illegible]
omnino illud [illegible] [illegible] ipse memoria
Sepius replicare soleo

Que se se ore ferens qua forti pectore et armis
Credo equidem nec vana fides genus esse deorum
Degeneres animos timor arguit heu quibus ille
Iactatus fatis que bella exhausta canebat

Si etiam ut maxime magnorum aut sentencia potentum
eminerent cum illustres uiros consuluere parere
patrem tuum afflictos debellare superbos ferocia credi
abstinere ipsi atque ore dare orbi quietem sciendo
parem sue se hac una etiam ponere quis dubi
tat Fridericum meum ita sit [illegible] necessaria
una qua iure ad superos jam mutuo fretta
esse quare et abstinendum fuit dicendi. faciendo
esse quare tam tibi libet affari versibus quibus apollo
esse [illegible] ut Herodotus auctor est fit
lycurgum regem [illegible] replet Gallorum
[illegible] dum eius [illegible] replet
Erbereo delecto Iovi [illegible] lycurge
[illegible] qui [illegible] ad pinguia templa
Ambigo quam potius [illegible] hominem uideam ne
Nanamere dune ne potius [illegible] lycurge utraque
V. C. [illegible] frequentia hac tante [illegible]
decorasse [illegible] principe nostro tanta sit ut
[illegible] celsitudo atque claritas illa affando
meam precor [illegible] acclamare dicentes

Viuere te atque [illegible] Friderice per annos
aurea quo principe secula nostra parantur
[illegible] abest hostis a sua miseria facta
[illegible] abest [illegible] languor abest
omnia sunt pacis [illegible] magis quam nostra domare
vincere fortunam magis [illegible]
Herculeo maius [illegible] alta [illegible]
felix germania [illegible] nulla por
Bauaria [illegible] nulla

Dixi

oratio [illegible] die [illegible] Heidelbergae
die xi februarii 1583

Wo: Beb. [illegible]

nullatenus [illegible]
abolere uetustas
non nec liuor o Friderice
potens